

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежников Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Література

1. Dolasinski, M. J., & Reynolds, J. (2020). Microlearning: a new learning model. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 44(3), 551-561.
2. Hamilton, J., Hall, D., & Hamilton, T. (2021). Microlearning in the Workplace of the Future. *Microlearning in the digital age: The design and delivery of learning in snippets*, 240-263.
3. Torgerson, C. (2021). What is microlearning? Origin, definitions, and applications. *Microlearning in the Digital Age: The Design and Delivery of Learning in Snippets*, 14-31.

Ткаченко Олена,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет

АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ ЗМІН І ІННОВАЦІЙНІ СКЛАДОВІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Зовнішньоекономічна сфера національного господарства характеризується певним стихійним характером розвитку, особливостями галузевого і регіонального формування, невикористаними потенційними можливостями, що вимагає пошуку ефективних рішень щодо її подальшого розвитку, що знаходяться в інноваційній площині і потребують обґрунтування доцільності і можливості змін, стимулювання інноваційних структурних зрушень.

Аналіз змін товарної структури національного експорту за 2001-2021 рр. [1] дозволив визначити наступні зміни:

значне зниження частки металургійної продукції (майже в двічі, із 41% експорту до 23,5%), продукції хімічної промисловості (із 9,1% до 4,1% в структурі експорту товарів);

значне зростання часток сільськогосподарської продукції і продовольства, на які нині припадає більше ніж 40% товарного експорту (зростання із 11,2% до 40,7%);

зменшення частки продукції машинобудування (із 10,5 % до 7,7 %).

Означені структурні зміни притаманні не лише зовнішньоекономічній сфері, а й національному господарству в цілому. Саме вони дозволили нашій державі зайняти певні позиції на світовому ринку зернових культур і соняшникової олії, а також певним чином зберегти позиції на ринку металургійної продукції. Але зміни щодо продукції машинобудування і хімічної промисловості говорять про не використання потенційних

можливостей підприємств цих галузей, продукція яких має значно більшу частку доданої вартості і основу задля інноваційного розвитку.

Відносно структури товарного імпорту, також можна констатувати зміни, які не носять прогресивного характеру, так доволі значними залишаються частки мінеральної сировини (в 2021 р. - 20,5 %). Певною позитивною тенденцією можна рахувати збільшення частки машинобудівної продукції, що може бути носієм інновацій (із 15 % в 2001 р. до 20,5 % - у 2021 р.). Але це зростання за 20 літ лише на 5 відсоткових пунктів.

Аналіз змін в структурі експорту і імпорту послуг також є показовим задля визначення якості і спрямованості змін. На світовому ринку в цьому секторі також домінують найбільш розвинені країни, які надають необхідну увагу інноваційному розвитку. Країни G7 і Китай займають провідні позиції в світовому експорті і імпорті послуг, на найбільш розвинені країни (G7) припадає майже 70 % світового експорту і понад 50 % імпорту [2]. В структурі українського експорту і імпорту найбільшою є частка транспортних послуг, другу позицію займають телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги, але їх обсяги є абсолютно недостатніми для ініціації структурних змін прогресивної спрямованості.

Зміни в національному господарстві і в його зовнішньоекономічній сфері мають носити інноваційний характер, який передбачає впровадження системно-структурного підходу із врахуванням певних принципів.

Дослідження і систематизація теоретичних положень теорій міжнародної торгівлі, теорій систем і структуралізму, теорій економічного зростання і просторового розвитку, їх інтеграція із врахуванням особливостей зовнішньоекономічної сфери дозволили сформулювати основні принципи інноваційного системно-структурного розвитку, до яких пропонуємо віднести:

- універсальний еволюціонізм;
- внутрішню динаміку розвитку;
- системно-структурне групування;
- системну причинність взаємозв'язків базових складових елементів зовнішньоекономічної сфери між собою і з зовнішнім середовищем;
- свідоме управління зовнішнім і внутрішнім середовищем;
- соціальну спрямованість розвитку.

Інноваційний розвиток зовнішньоекономічної сфери національного господарства поєднує в собі різні підходи і можливості, але безумовно має носити системно-структурний характер. Зміни мають ініціюватися із середини країни, але, вони безумовно є певною відповіддю на зовнішні впливи, на зміни в сучасному економічному просторі. І з цих позицій

також доцільно у якості орієнтира брати найкращий світовий досвід і використовувати той наявний науково-технічний, технологічний, підприємницький потенціал, який має Україна, що доводять нам економічні трансформації останніх, тяжких для країни і її економіки років. В цих складних умовах дістали розвитку технологічні новації, що здатні підвищити обороноздатність, енергетичну безпеку, реалізувати процеси діджиталізації – електронного врядування і надання державних послуг.

Література

1. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Ткаченко О. Г., Маліч Л. А. Світовий ринок як середовище розвитку зовнішньоекономічної сфери національного господарства. Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. Серія «Економіка». №2(91). 2021. С. 72-81.

Шевченко Любов

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет

Андрєєва Дар'я,

3 курс, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, денна форма навчання,
ОП «Облік і оподаткування»
Маріупольський державний університет

КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ОБЛІКУ ТА ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЙОГО СКЛАДОВИХ

Першочерговим завданням національної зовнішньої та внутрішньої політики України, і в умовах військового стану, є її входження до європейського політичного, економічного та правового простору, утвердження країни як впливової європейської держави та набуття повноправного членства в Європейському Союзі (ЄС). Серед пріоритетних напрямів адаптації законодавства України до законодавства ЄС було визначено бухгалтерський облік, який є важливим об'єктом гармонізації в межах ЄС.

В економічній літературі до тепер не має єдиної думки щодо визначення сутності інтегрованого обліку. У літературі існує безліч тлумачень поняття «інтеграція», проводиться систематизація підходів до дефініції базових елементів процесу інтеграції з облікової точки